

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Pitanja nasljedstva uređena su Zakonom o nasljeđivanju (40/1965). Jedino se oporukom može odrediti što će se dogoditi s ostavinom nakon smrti. Oporuka mora biti sastavljena u pisanom obliku i u nazočnosti dvaju svjedoka. Oporučitelj mora potpisati oporuku u trenutku kada je sastavljena ili potvrditi svoj prethodni potpis na oporuci. Svjedoci moraju ovjeriti oporuku potpisom nakon što ju oporučitelj potpiše ili potvrdi svoj potpis na njoj. Usmena oporuka može biti obvezujuća u iznimnim slučajevima.

Moguće je izraditi i uzajamnu oporuku; nju u većini slučajeva sastavljaju bračni drugovi kako bi jedan na drugoga prenijeli pravo vlasništva. Na uzajamne oporuke primjenjuju se isti formalni zahtjevi kao i na ostale oporuke. Pravila koja se primjenjuju na uzajamne oporuke između bračnih drugova primjenjuju se i na uzajamne oporuke između osoba u životnom partnerstvu.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Nadležna tijela u Finskoj ne vode upisnik oporuka.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Sloboda davanja u nasljedstvo ograničena je u korist izravnih potomaka i bračnog druga umrle osobe. Izravni potomci i posvojenici te njihovi potomci imaju pravo na nužni dio ostavine umrle osobe. Nužni dio iznosi polovinu vrijednosti dijela ostavine koji prelazi na tog nasljednika u skladu sa zakonskim nasljednim redom.

Bračni drug zaštićen je i oporukom koju je sastavio bračni drug koji je prvi umro. Nadživjeli bračni drug može zadržati cjelovitu ostavinu umrlog bračnog druga, osim ako je odlučeno drugačije na temelju zahtjeva izravnog potomka za raspodjelu ostavine ili u oporuci koju je izradio oporučitelj. Međutim, nadživjeli bračni drug uvijek može zadržati vlasništvo nad zajedničkim domom bračnih drugova i nad uobičajenim kućanskim predmetima, osim ako je nadživjeli bračni drug i sâm vlasnik stambenog objekta koji se može upotrebljavati kao dom.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Izravni potomci glavni su zakonski nasljednici i svi dobivaju jednak dio ostavine. Ako je dijete umrlo, umjesto njega nasljeđuju potomci tog djeteta i svaka grana obitelji dobiva jednak dio.

Ako je umrla osoba bila u braku, a nisu ju nadživjeli izravni potomci, nadživjeli bračni drug prvi nasljeđuje ostavinu umrlog bračnog druga. Životni partneri imaju pravo nasljeđivati pod istim uvjetima kao i bračni drugovi.

Ako umrlu osobu nije nadživio ni jedan izravan potomak, a ona nije bila u braku u trenutku smrti, otac i majka umrle osobe dobivaju polovinu ostavine svaki. Ako su otac ili majka umrle osobe već umrli, taj se dio dijeli među braćom i sestrama umrle osobe. Ako su brat ili sestra umrli, njegovo ili njezino mjesto zauzimaju potomci tog brata ili sestre i svaka grana obitelji dobiva jednak dio. Ako nema braće ili sestara ili njihovih potomaka, ali živ je jedan od roditelja umrle osobe, taj roditelj dobiva cijelu ostavinu.

Ako umrlu osobu nije nadživio ni jedan od navedenih nasljednika, roditelji oca i majke umrle osobe dobivaju cijelu ostavinu. Ako su djed umrle osobe s očeve strane, baka s očeve strane, djed s majčine strane ili baka s majčine strane već umrli, dio ostavine koji bi dobio taj djed ili baka dobivaju njihova djeca. Bratići i sestrične nemaju pravo na nasljedstvo.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Nadležnost za pitanja koja se odnose na upravljanje nasljedstvom imaju različita tijela. Popis ostavine (*perukirja*), odnosno popis imovine i obveza umrle osobe, mora se u roku od mjesec dana od sastavljanja poslati poreznoj upravi u mjestu prebivališta umrle osobe. Potvrda popisa korisnika može se zatražiti i od lokalnog matičnog ureda. Državna riznica središnje je nadležno tijelo za slučajeve u kojima imovinu stječe država. Za ostavinske predmete nadležan je okružni sud (*käräjäoikeus*) u mjestu prebivališta umrle osobe.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

Nasljedstvo se može prihvatiti stvarnim preuzimanjem odgovornosti za naslijeđenu imovinu. Nasljednici isto tako mogu izraditi zasebnu izjavu o prihvatanju. Ako je ostavina raspodijeljena, treba sastaviti izjavu o prihvatanju nasljedstva za ostale nasljednike koji su prihvatili nasljedstvo. Ako ostavina nije raspodijeljena, treba sastaviti izjavu za upravitelja ostavine. Izjava se može dostaviti i sudu.

Izgled izjave o odricanju od nasljedstva nije propisan, ali ona mora biti u pisanom obliku. Izjavu o odricanju mogu dati bilo koja osoba ili osobe koje imaju udio u ostavini umrle osobe, upravitelj ostavine, osoba nadležna za raspodjelu ostavine, izvršitelj oporuke ili drugi potomci koji zauzimaju mjesto umrlih nasljednika. Kako bi odricanje imalo pravni učinak u odnosu na ovrhu koju provode vjerovnici, nasljednik treba o odricanju obavijestiti osobu koja zastupa ostavinu umrle osobe ili položiti izjavu o odricanju u lokalnom matičnom uredu kako bi se mogla uredno unijeti u evidenciju (odjeljak 81. Poglavlja 4. Ovršnog zakona).

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

Ne postoji propisani oblik za prijavljivanje namjere korisnika oporuke. Izjava o prihvatanju koju korisnik daje upravitelju ostavine ili osobi nadležnoj za raspodjelu ostavine smatra se izjavom o prihvatanju ostavine, kao i poduzimanje bilo kakvih konkretnih mjera koje se odnose na predmetnu imovinu. Obavijest o prihvatanju koja se dostavlja nasljednicima dovoljna je naznaka da korisnik želi ostvariti svoja prava iz oporuke.

Izjava o odricanju od nasljedstva mora biti u pisanom obliku. Kako bi takvo odricanje imalo pravni učinak u odnosu na ovrhu koju provode vjerovnici, korisnik treba o odricanju pisanim putem obavijestiti osobu koja zastupa ostavinu umrle osobe ili položiti izjavu o odricanju u lokalnom matičnom uredu kako bi se mogla uredno unijeti u evidenciju (odjeljak 81. Poglavlja 4. Ovršnog zakona).

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Nasljednik mora u roku od šest mjeseci od primitka obavijesti o ostavini korisniku oporuke preko sudskog dostavljača ili na neki drugi način koji se može provjeriti dostaviti obavijest o tome da traži svoj nužni dio. Zahtjev za nužni dio može se podnijeti i objavom u službenom listu u prethodno navedenom roku

ako obavijest o njemu nije bilo moguće dostaviti korisniku zbog toga što se moglo pretpostaviti da korisnik izbjegava primitak obavijesti o zahtjevu ili je njegova adresa nepoznata.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Nadležna tijela u Finskoj ne pokreću ostavinske postupke na vlastitu inicijativu. Nakon smrti osobe prvo se sastavlja popis ostavine. Popis ostavine isprava je u kojoj je razložen status ostavine umrle osobe. Drugim riječima, u njoj su popisani imovina i obveze umrle osobe. Osobe koje imaju udio u ostavini umrle osobe unose se u popis ostavine, zajedno s imovinom i obvezama nadživjelog bračnog druga te zajedničkom imovinom i obvezama dvaju bračnih drugova. Popis ostavine mora se sastaviti u roku od tri mjeseca od smrti, ali porezna uprava taj rok može produljiti ako za to ima razloga.

Popis ostavine obavezan je izraditi nasljednik koji je preuzeo odgovornost za ostavinu te je odgovoran za upravljanje imovinom iz ostavine, upravitelj ostavine ili izvršitelj oporuke, ako postoji. Ta osoba mora odabrati dva skrbnika koji će sastaviti popis ostavine. Popisu ostavine treba priložiti obiteljsko stablo umrle osobe. U Finskoj matične knjige vode crkva i matični ured, a službeni izvaci iz matičnih knjiga mogu se zatražiti od lokalnog matičnog ureda ili župe u kojoj je upisana umrla osoba. Popis ostavine šalje se finskoj poreznoj upravi (*Verohallinto*) u roku od mjesec dana od sastavljanja.

Kada osoba koja je sastavila oporuku umre, korisnici moraju preko sudskog dostavljača ili na neki drugi način koji se može provjeriti nasljednicima u informativne svrhe dostaviti obavijest o oporuci te presliku oporuke. Ako nasljednik želi osporiti oporuku, mora podnijeti pritužbu u roku od šest mjeseci od primitka obavijesti o oporuci.

Ostavina se može dijeliti tek kada je zaključena. Zaključivanje ostavine uključuje utvrđivanje količine imovine u ostavini, ispunjenje obveza umrle osobe i njezine ostavine u odnosu na dugove i zaštitu prava određenih oporučnih nasljednika. U svrhe zaključivanja ostavine korisnici zajednički upravljaju ostavinom, osim ako su predviđene posebne mjere o upravljanju. Umjesto takvog zajedničkog upravljanja, korisnici mogu od suda zatražiti da imenuje upravitelja ostavine. Kada upravljanje ostavinom preuzme upravitelj, korisnici više nemaju pravo odlučivati o pitanjima koja se odnose na ostavinu. Dužnost je upravitelja ostavine poduzeti sve mjere koje su nužne za zaključenje ostavine. Nakon zaključenja ostavine upravitelj ostavine obavješćuje korisnike i priprema izvješće.

Nakon zaključenja ostavine svaki nasljednik ima pravo zatražiti raspodjelu. Ako je umrla osoba bila u braku ili životnom partnerstvu, imovina se mora podijeliti prije raspodjele nasljednicima. Korisnici se mogu međusobno dogovoriti o raspodjeli ostavine. Mora se sastaviti izvješće o raspodjeli ostavine te ga moraju potpisati korisnici i ovjeriti dva nepristrana svjedoka.

Korisnici mogu od suda zatražiti i da imenuje osobu nadležnu za raspodjelu ostavine. To se obično događa kada korisnici ne mogu postići dogovor o raspodjeli ostavine. Upravitelj ili izvršitelj ostavine preuzima ulogu osobe nadležne za raspodjelu ostavine uz uvjet da nije korisnik te ako korisnici od njega zatraže da raspodijeli ostavinu, a nije imenovana ni jedna druga osoba nadležna za raspodjelu ostavine.

Osoba nadležna za raspodjelu ostavine mora odrediti vrijeme i mjesto za raspodjelu ostavine te mora na način koji se može provjeriti pozvati korisnike da prisustvuju raspodjeli. Osoba nadležna za raspodjelu ostavine mora nastojati osigurati da se korisnici dogovore o raspodjeli. Ako se postigne dogovor, ostavina se mora podijeliti u skladu s njim. Ako nema dogovora, osoba nadležna za raspodjelu ostavine mora podijeliti ostavinu na način da svaki korisnik dobije udio u različitim vrstama imovine koja čini ostavinu. Ako se ostavina ne može podijeliti ni na koji drugi način, sud može na prijedlog osobe nadležne za raspodjelu ostavine naložiti da ta osoba proda određene stavke ostavine ili, ako je potrebno, svu imovinu iz ostavine. Osoba nadležna za raspodjelu ostavine priprema i potpisuje izvješće o raspodjeli ostavine (*perinnönjakokirja*). Svaki korisnik može osporiti raspodjelu ostavine pokretanjem postupka protiv drugih korisnika u roku od šest mjeseci od raspodjele.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U skladu sa zakonom nasljednik (*perillinen*) je osoba koja je bila u obiteljskom, bračnom ili posvojiteljskom odnosu s umrlom osobom. Oporučni nasljednik (*testamentinsaaja*) može biti fizička ili pravna osoba.

Da bi imala pravo postati nasljednikom ili oporučnim nasljednikom, osoba mora biti živa u trenutku smrti umrle osobe. Tu se ubraja i dijete začeto prije smrti umrle osobe koje je nakon toga rođeno živo.

Nasljednik ili oporučni nasljednik koji želi ostvariti svoja prava trebao bi prihvatiti nasljedstvo ili o svojim potraživanjima obavijestiti osobu ili osobe koje su prihvatile nasljedstvo. Ako ostavina nije raspodijeljena, treba podnijeti zahtjev upravitelju ostavine ili sudu. Smatra se da je nasljednik ili oporučni nasljednik prihvatio nasljedstvo ako je preuzeo odgovornost za ostavinu, samostalno ili s drugom osobom, ako je sudjelovao u izradi popisa ostavine ili u podjeli ostavine ili je poduzeo druge korake u pogledu predmetne imovine.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Korisnik ne odgovara osobno za dugove umrle osobe. Korisnik odgovoran za izradu popisa ostavine osobno odgovara za dugove umrle osobe samo ako ne dostavi popis do propisanog roka.

Dugovi umrle osobe i dugovi iz ostavine umrle osobe pokrivaju se iz imovine ostavine. Međutim, korisnici osobno odgovaraju za iznose za koje su se zadužili u ime ostavine.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Isprave potrebne za upis nepokretne imovine razlikuju se ovisno o tome je li predmetna imovina stečena nasljedstvom ili oporukom. Zahtjevima za upis vlasništva na temelju nasljedstva treba priložiti popis ostavine, izvješće o raspodjeli ostavine, obiteljsko stablo umrle osobe, zapisnike o podjeli ostavine i sve isprave koje se odnose na prijenos naslijeđene imovine. Podnositelj mora isto tako dokazati da je raspodjela ostavine počela proizvoditi pravne učinke prilaganjem zahtjevu isprave o prihvaćanju koju su potpisali svi korisnici ili pravno valjane potvrde koju je izdao sud s nadležnošću u mjestu prebivališta umrle osobe.

Zahtjevima za upis vlasništva na temelju oporuke treba priložiti popis ostavine, obiteljsko stablo umrle osobe, izvornu oporuku, potvrdu o pravnoj valjanosti oporuke i dokaz da su svi nasljednici obaviješteni o oporuci. Ako lokalni matični ured treba potvrditi točnost i ispravnost popisa korisnika, zahtjevu ne treba prilagati obiteljsko stablo.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Nije obvezno tražiti imenovanje upravitelja ostavine. Ako sud zaprimi zahtjev za imenovanje upravitelja, mora imenovati upravitelja koji će upravljati ostavinom. Zahtjev može podnijeti bilo koji nasljednik ili oporučni nasljednik ili izvršitelj oporuke. Imovina koja čini ostavinu može se prenijeti na upravitelja ostavine na temelju zahtjeva vjerovnika ostavine ili umrle osobe ili na temelju zahtjeva osobe odgovorne za dugove umrle osobe.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Korisnici zajednički upravljaju imovinom iz ostavine, osim ako su predviđene posebne mjere o upravljanju ostavinom. Korisnici se mogu dogovoriti i o zajedničkom upravljanju ostavinom i da će ostavina ostati neraspodijeljena do daljnjega ili do određenog roka.

Ostavina umrle osobe može se prenijeti na upravitelja ostavine odlukom suda. U tom slučaju prestaje zajedničko upravljanje korisnika i oni više nemaju pravo donositi odluke o ostavini, čak i ako su takve odluke jednoglasne.

Umrlea osoba može u oporuci imenovati određenu osobu izvršiteljem oporuke. Zadaća je izvršitelja osigurati zaključenje ostavine i izvršiti oporuku. Izvršitelj je zadužen za pitanja koja bi inače bila u nadležnosti korisnika ili upravitelja ostavine. Imenovanjem izvršitelja ne isključuje se imenovanje upravitelja ostavine. Ako je u oporuci imenovan izvršitelj, njega se imenuje i upraviteljem ostavine, osim ako protiv toga postoji valjan razlog.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Zajedničko upravljanje ostavinom umrle osobe obavlja se jednoglasno, osim u određenim posebnim slučajevima. U slučaju zajedničkog upravljanja ostavinom korisnici predstavljaju ostavinu u odnosima s trećim osobama te u predmetima koji se odnose na ostavinu. Neodgodive mjere moguće je poduzeti čak i ako se ne može pribaviti suglasnost svih korisnika. Korisnici mogu isto tako imenovati upravitelja ostavine.

Kada imenuje upravitelja ostavine, sud mu izdaje ispravu o imenovanju u kojoj se navodi ostavina na koju se imenovanje odnosi. Ovlasti upravitelja ostavine odnose se samo na navedenu ostavinu. Nakon prijenosa ostavine na upravitelja on predstavlja ostavinu u odnosima s trećim osobama te u predmetima koji se odnose na ostavinu. Zadaća je upravitelja ostavine poduzeti sve nužne korake za zaključenje ostavine. Upravitelj ostavine mora tražiti mišljenje korisnika u vezi s pitanjima koja su za njih važna. Međutim, čak i u takvim slučajevima upravitelj ostavine može poduzimati korake bez suglasnosti korisnika.

Područje primjene ovlasti izvršitelja u postupku zaključenja ovisi o oporuci. Ako u oporuci nije navedeno drugačije, izvršitelj ima iste ovlasti kao i upravitelj ostavine.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Popis ostavine i izvješće o raspodjeli ostavine isprave su koje se izdaju po završetku ostavinskog postupka, a kojima se dokazuju status i prava korisnika.

Na popisu ostavine moraju biti navedeni imovina i obveze umrle osobe, korisnici i nadživjeli bračni drug (čak i ako nije korisnik).

Izvješće o raspodjeli ostavine osnova je za raspodjelu ostavine. Međutim, ono nije izvršna isprava u smislu da bi se moglo upotrijebiti kao osnova za pokretanje ovrhe ili kao instrument za prijenos vlasništva nad imovinom. Za ovršne mjere potrebna je posebna pravomoćna sudska odluka.

Pojam službene dokazne snage isprave u Finskoj se ne priznaje.

Posljednji put ažurirano: 02/03/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.